

Nr 191.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad användning av ett för budgetåret 1937/38 till lån till svenska diakoniss-sällskapet för om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp anvisat anslag; given Stockholms slott den 5 april 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 april 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med t. f. chefen för finansdepartementet, statsrådet Quensel, anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller följande.

Enligt det beslut rörande skyddshemsverksamhetens organisation, som fattades vid 1936 års riksdag, skulle svenska diakoniss-sällskapets skyddshem Sjötorp i Huddinge socken av Stockholms län, vilket då användes såsom hem för flickor i åldern 10—15 år, förändras till hemskola och alltså i fortsättningen avses för något äldre flickor.

I skrivelse den 2 oktober 1936 hemställde *svenska diakoniss-sällskapet* om erhållande av ett statslån å 70,183 kronor för utförande av vissa byggnadsarbeten m. m. vid nämnda skyddshem. Av beloppet beräknades 32,577 kronor för omändring av skyddshemmets huvudbyggnad och 37,606 kronor för uppförande och inredning av en särskild gymnastikbyggnad.

I ett över framställningen avgivet utlåtande anförde *byggnadsstyrelsen*, att styrelsen funne kostnaderna för arbetena för lågt beräknade.

Sällskapets framställning anmäldes av mig i *propositionen den 26 februari 1937, nr 177*, angående anslag till skyddsuppfostran. Jag förordade därvid ett räntefritt statslån till sällskapet av 70,000 kronor för utförande av arbetena ifråga under förklaring, att sällskapet erbjudit sig att utföra arbetena mot erhallande av ett statslån å sistnämnda belopp.

På mitt förslag hemställde Kungl. Maj:t i nämnda proposition, att riksdagen måtte bland utgifter för kapitalökning under rubriken statens utlåningsfonder: fonden för låneunderstöd för budgetåret 1937/38 till lån till svenska diakonissällskapet för om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

Kungl. Maj:ts hemställan bifölls av *riksdagen*.

Den 31 mars 1938 fastställde *Kungl. Maj:t* avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt sällskapet avseende verksamheten vid nämnda skyddshem.

I detta avtal förband sig sällskapet att från och med den 1 januari 1938 å skyddshemmet Sjötorp bedriva skyddshemsverksamhet i enlighet med de bestämmelser, som i Kungl. Maj:ts stadga för skyddshemmen meddelats för hemskola samt att där mottaga högst 25 sådana flickor, som enligt samma stadgas bestämmelser funnes böra överlämnas till skyddshemmet. Sällskapet åtog sig vidare att — i den mån ej så redan skett — enligt plan, som av Kungl. Maj:t godkänts, dels verkställa ombyggnad av skyddshemmets huvudbyggnad, dels ock å skyddshemmets område uppföra och inreda en särskild gymnastikbyggnad.

Enligt avtalet skulle sällskapet för verkställande av ifrågavarande byggnadsarbeten samt för inredning av gymnastikbyggnaden erhålla ett lån av statsmedel å 70,000 kronor mot säkerhet av inteckningar å lånesumman med bästa förmånsrätt i de fastigheter, å vilka skyddshemmet vore beläget. Lånet skulle vara räntefritt och lånebeloppet skulle få lyftas efter avlämnande av sällskapets förbindelse å beloppet jämte nyssnämnda inteckningar.

I skrivelse den 14 februari 1939 hemställde *diakoniss-sällskapet* om erhållande av ett räntefritt lån å ytterligare 139,110 kronor för om- och tillbyggnadsarbeten vid berörda skyddshem. Det nya lånet var avsett att användas dels för täckande av vissa merkostnader för omändringen av huvudbyggnaden, föranledda av prisstegringar å byggnadsmaterial och arbetskraft, dels för bestridande av kostnaderna för uppförande av en gymnastikbyggnad, innehållande förutom gymnastiksal jämväl tvättinrättning och hemkök, dels ock för uppförande av vissa andra nybyggnader m. m.

I skrivelse den 15 december 1939 har därefter *diakoniss-sällskapet* — med återkallande av sin i skrivelsen den 14 februari 1939 gjorda hemställan — ingivit förnyad framställning rörande byggnadsarbetena vid Sjötorp.

I sin senaste framställning har sällskapet anført i huvudsak följande.

De avsedda omändringsarbetena å skyddshemmets huvudbyggnad hade numera verkställts. I följd av stegrade byggnadskostnader hade kostnaderna för ändringsarbetena icke kunnat hållas inom den ursprungliga kostnadsramen utan uppgått till 45,107 kronor. Den uppkomna merkostnaden hade förskotte-

rats av sällskapet. Hela kostnaden för arbetena syntes emellertid böra bestridas av det sällskapet tilldelade statslånet.

Då det med hänsyn till rådande tidsförhållanden icke syntes lämpligt att nu genomföra det byggnadsprogram, som sällskapet framlagt i sin skrivelse den 15 december 1939, ansåge sig sällskapet tills vidare böra frångå detta program. Detta innebure bland annat att gymnastikbyggnaden, vilken ännu icke påbörjats, icke nu borde komma till stånd, vare sig enligt den ursprungliga planen eller enligt det senare framlagda, utvidgade förslaget.

Däremot borde oundgängligen nödvändiga ombyggnadsarbeten fullföljas. Sälunda borde den i huvudbyggnaden inrymda köksavdelningen, som vore i hög grad otidsenlig, moderniseras. Vidare borde i huvudbyggnaden anordnas ett omklädnadsrum för eleverna. Kostnaderna härför kunde beräknas till sammanlagt 12,000 kronor.

Enligt sällskapets förslag den 14 februari 1939 skulle i gymnastikbyggnaden inredas även en tvättinrättning. Syftet med detta förslag hade varit, att eleverna skulle kunna vid skyddshemmet utbildas till tvätterskor. Då nu gymnastikbyggnaden tills vidare borde uppskjutas, syntes tvättinrättningen i stället böra förläggas till källarvåningen i en å skyddshemmet befintlig personalbostad. Utgifterna för tvättinrättningens anordnande hade beräknats till 13,000 kronor.

Även för utförande av nu föreslagna arbeten i huvudbyggnaden och av tvättinrättningen syntes sällskapet böra få anlita det sällskapet beviljade lånet.

Det sammanlagda lånebelopp, som erfordrades, utgjorde alltså (45,107 + 12,000 + 13,000) 70,107 kronor. Det sällskapet beviljade statslånet borde därför höjas till sistränmda belopp, varjämte sällskapet syntes böra bemyndigas att använda lånet på nu föreslaget sätt.

Diakoniss-sällskapets den 15 december 1939 dagtecknade framställning har av *socialstyrelsen* överlämnats med skrivelse den 18 januari 1940, däri styrelsen tillstyrkt framställningen.

Över framställningen hava vidare utlåtanden avgivits av byggnadsstyrelsen den 5 mars 1940 och av statskontoret den 20 mars 1940.

Byggnadsstyrelsen har anmärkt, att kostnaderna för tvättinrättningen beräknats för lågt och rätteligen borde uppskattas till 17,000 kronor.

Statskontoret meddelar med anledning härav, att ämbetsverket under hand inhämtat, att sällskapet vore villigt att av egna medel bestrida den merkostnad för tvättinrättningen av 4,000 kronor, varmed enligt byggnadsstyrelsens uppfattning vore att räkna.

I likhet med diakoniss-sällskapet finner jag det lämpligt, att under nuvarande förhållanden sådana nybyggnadsarbeten vid ifrågavarande skyddshem, vilka icke äro alldeles nödvändiga, uppskjutas och att därstädes endast verkställas de mera begränsade ombyggnadsarbeten, vilka visat sig vara särskilt behöfliga. I överensstämmelse härmed förordar jag uppskov med uppförandet av den beslutade gymnastikbyggnaden, liksom jag ock tillstyrker de senast av sällskapet föreslagna ändringsarbetena i huvudbyggnaden ävensom anordnandet i källarvåningen till en personalbostad av en tvättinrättning. Nämda ändringsarbeten torde nämligen vara i hög grad behöfliga och tillkomsten av tvättinrättningen lärer för elevernas utbildning och framtida förvärvsmöjligheter vara synnerligen betydelsefull.

Departements-
chefen.

Kostnaderna för de nu förordade byggnadsarbetena torde — liksom de verkliga kostnaderna för de redan fullbordade omändringsarbetena i skyddshemmets huvudbyggnad — böra, i den mån anslaget därtill lämnar tillgång, få bestridas från det låneanslag av 70,000 kronor, som anvisats för budgetåret 1937/38 och som ställts till sällskapets förfogande. I den mån kostnaderna överstiga detta belopp böra de gäldas av sällskapet. Något anvisande av ytterligare medel torde alltså icke böra ifrågakomma. För lånet till sällskapet torde, fränsett den ändrade användningen, böra gälla samma bestämmelser, som tidigare meddelats.

En förutsättning för att nyssnämnda anslag å 70,000 kronor skall kunna få användas, på sätt jag här förordat, är att riksdagen därtill lämnar sitt medgivande. Sådant medgivande torde därför nu böra utverkas.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att det för budgetåret 1937/38, under rubriken statens utlåningsfonder: fonden för låneunderstöd, till lån till svenska diakonissällskapet för om- och tillbyggnadsarbeten vid skyddshemmet Sjötorp anvisade reservationsanslaget av 70,000 kronor må användas på sätt av mig i det föregående förordats.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils-Sture Lindqvist.